

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Beknopte natuurtoets Canada 4 te Elsloo

projectnummer: 180.00.15.00.00

Onderwerp: Beknopte natuurtoets Canada 4 te Elsloo
Datum: 11-01-2021

Inleiding

KADER

In het kader van een herziening van het bestemmingplan voor Canada 4 te Elsloo moet een actualiserende beknopte natuurtoets uitgevoerd worden. In het kader van het in 2018 vastgestelde bestemmingsplan voor deze locatie is in 2017 door LieveenseCSO een quickscan en aanvullend ecologisch onderzoek uitgevoerd¹. Daarna zijn diverse bouwwerken gesloopt. Het doel van de actualiserende natuurtoets is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)² of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is.

Naast het raadplegen van deze en andere bronnen is het plangebied ten behoeve van deze actualiserende natuurtoets op 6 augustus 2020 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: half bewolkt, circa 20 °C, droog en een zwakke wind.

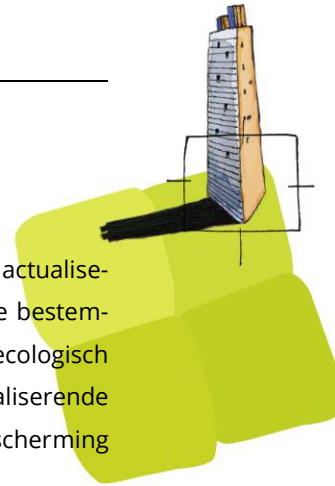
PLANGEBIED

Het plangebied omvat het perceel van Canada 4 te Elsloo (figuur 1). Op dit perceel staat een woonhuis met aangebouwde schuur en een bijgebouwtje. De in de quickscan uit 2017 genoemde aardappelschuur, toiletgebouwtje en kapschuur zijn al gesloopt. De westzijde van het perceel is nu in gebruik als paardenweide en is nog deels verhard. Het perceel wordt aan drie randen omringd door opgaande beplanting. Aan oostzijde grenst de verharde weg Canada. Er is geen oppervlaktewater aanwezig.

De ontwikkeling bestaat uit de bouw van een woonhuis op het westelijke gedeelte van het perceel (zie figuur 1). Het perceel wordt opgesplitst en het achterste deel wordt ontsloten op de weg Canada door middel van het bestaande pad tussen Canada 4 en 5. Voor deze plannen wordt grond vergraven en vegetatie verwijderd. De huidige bebouwing wordt behouden. Er worden geen bomen gekapt.

¹ Zie bijlages bij Bestemmingsplan Canada 4 te Elsloo

² De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

Figuur 1. Plangebied (zware bolletjeslijn) met in rood de plek waar de nieuwe woning gesitueerd wordt. Bron kaartondergrond: ruimtelijkeplannen.nl

Foto 1 t/m 3. Impressie van het plangebied op 6 augustus 2020. Met linksboven: zicht op het westelijke gedeelte van het plangebied en de noordelijke houtsingel. Rechtsboven: zicht op verharding ten hoogte van geplande perceelsscheiding. Linksonder: huidige bebouwing (schuur en bijgebouw). Rechtsonder: schuur met uilenbord.

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna³ (NDFD) (© NDFD - 5 januari 2021 17:26:02) blijkt dat binnen een straal van een kilometer rond het plangebied diverse beschermde diersoorten bekend zijn. Het gaat om een enkele vaatplant, vogels met jaarrond beschermde nesten, zoogdieren, reptielen, amfibieën en ongewervelden.

De vegetatie aan de westzijde van het terrein bestaat deels uit grasland met soorten als kroppaar, Engels raaigras, paardenbloem en smalle weegbree. De aangetroffen soorten duiden op voedselrijke omstandigheden. De opgaande beplanting rond het perceel bestaat voornamelijk uit zomereik. Uit de NDFD komen waarnemingen van dennenorchis naar voren. Het plangebied is echter ongeschikt voor deze soort vanwege het ontbreken van geschikte groeiplaatsen (naaldbossen). Andere beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen en worden ook niet verwacht, gezien de voedselrijkdom en aangetroffen vegetatie.

Uit de NDFD zijn waarnemingen bekend van de vogels met jaarrond beschermde nesten buizerd, gierzwaluw, huismus en diverse uilensoorten. Nesten van broedvogels met jaarrond beschermde nesten zijn niet aangetroffen in de bomen. De bebouwing aan de oostzijde van het plangebied is geschikt als broedlocatie voor huismus en gierzwaluw. In de schuur bevindt zich een kerkuilenkast, waar ook een kerkuil in gebroed heeft⁴.

---

³ De NDFD is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFD zijn door soortexperts gevalideerd.

⁴ 4 mondelinge mededeling bewoner op 6 augustus 2020; LievenseCSO (2017) Quickscan Natuurwetgeving Canada 4 te Elsoo

Het plangebied kan een klein onderdeel vormen van het foerageergebied van vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals kerkuil, buizerd of huismus. In of direct om het plangebied kunnen enkele algemene vogels tot broeden komen, zoals merel, heggemus en winterkoning.

Uit de directe omgeving is de vleermuissoort gewone dwergvleermuis bekend (NDFF). Het woonhuis en de aangrenzende schuur zijn, net als het bijgebouw, geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen door de aanwezigheid van openingen bij het dak. Het plangebied kan ook een onderdeel vormen van het foerageergebied van vleermuizen. De houtsingel maakt geen deel uit van een doorgaande structuur, waardoor de singel geen onderdeel zal vormen van een belangrijke vliegroute voor vleermuizen.

Het plangebied biedt geschikt leefgebied voor een aantal algemene grondgebonden zoogdiersoorten, zoals veldmuis, steenmarter en egel (NDFF). Voor deze soorten geldt in de provincie Fryslân een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb. Uit de omgeving is het voorkomen van de niet-vrijgestelde boomarter, grote bosmuis, das en eekhoorn bekend(NDFF). Geschikt leefgebied voor de grote bosmuis en das bevindt zich alleen in de houtige randen van het plangebied. Er is geen dassenburcht aangetroffen in de houtsingel. Ook zijn geen eekhoornnesten aangetroffen in de bomen in het plangebied. Mogelijk gebruikt boomarter het terrein als jachtgebied. In 2017 werd in de aardappelloods een latrine van een marter aangetroffen. In 2017 is nader onderzoek uitgevoerd om te bepalen welke martersoort dit betrof. DNA- analyse gaf aan dat het om een steenmarter gaat. Op basis hiervan kon het gebruik door boomarter uitgesloten worden. De betreffende loods is ondertussen gesloopt.

Het perceel vormt geschikt landbiotoop voor enkele algemene amfibieënsoorten zoals gewone pad en bruine kikker (Quickscanhulp.nl). Voor deze soorten geldt in de provincie Fryslân een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. Uit de omgeving zijn de niet-vrijgestelde amfibieënsoorten heikikker en poelkikker bekend. Voor deze soorten ontbreekt echter geschikt voortplantings- en landbiotoop.

Uit de omgeving is het voorkomen van de beschermde reptielen adder, levendbarende hagedis en ringslang bekend (NDFF). Ringslang is weleens aangetroffen in de vijver van Canada 5, volgens de bewoners. Mogelijk gebruikt deze soort sporadisch de randen van de het plangebied. In het plangebied is echter geen geschikt habitat aanwezig voor deze soort. Ook adder en levendbarende hagedis worden niet binnen het plangebied verwacht, door het ontbreken van geschikt biotoop. Deze soorten kunnen wel voorkomen aan de overzijde van de weg, in het Aekingerzand.

Beschermde soorten uit de soortgroepen vissen en ongewervelden zijn niet in het plangebied te verwachten vanwege het ontbreken van geschikt biotoop.

TOETSING

De bestaande bebouwing blijft behouden bij uitvoering van het plan en op de locatie voor de bouw van de woning zijn geen vleermuisverblijfplaatsen aanwezig.

Hierdoor zijn negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen uitgesloten.

Het plangebied zal naar verwachting niet volledig ongeschikt worden als foerageergebied voor de te verwachten vleermuissoorten die regelmatig in bebouwd gebied foerageren. Bovendien is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief en deels hoogwaardiger foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op het foerageergebied van vleermuizen treden niet op. Wel wordt met het oog op vleermuizen geadviseerd om in de aanleg- en gebruiksfase gebruik te maken van verlichting met gerichte lichtarmaturen die zo min mogelijk lichtuitstraling richting de omgeving veroorzaken.

Bij uitvoering van het plan gaan geen nesten van jaarrond beschermde vogels verloren doordat de bebouwing in het plangebied behouden blijft. Wel wordt het plangebied mogelijk minder geschikt als foerageergebied voor buizerd, huismus of kerkuil. Het plangebied vormt echter hooguit een zeer klein onderdeel van het foerageergebied van deze soorten en bovendien is in de directe omgeving in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig voor deze soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn. Daarnaast blijft de houtige beplanting langs de randen van het perceel behouden.

Voor de overige vogelsoorten geldt dat, indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, in gebruik zijnde nesten van vogels kunnen worden verstoord of vernietigd. Dit is bij wet verboden. Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Bij uitvoering van het plan gaan daarnaast geen verblijfplaatsen of leefgebied van ringslang en boommarters verloren. De voor ringslang potentieel geschikte houtsingel blijft behouden. Daarnaast blijkt uit onderzoek dat in het plangebied de vrijgestelde steenmarter voorkomt, in plaats van de niet vrijgestelde boommarter.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieën- en zoogdiersoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood.

De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Fryslân. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd.

Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van specifieke natuurgebieden geregeld. Het betreft de Natura 2000-gebieden, die een internationale bescherming genieten. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN - voormalig Ecologische Hoofdstructuur) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor provincie Fryslân uitgewerkt in de Verordening Romte Fryslân 2014 (provinciaal ruimtelijk natuurbeleid).

NATUUR BUITEN HET NNN

Vanuit de Verordening Romte Fryslân 2014 wordt buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van bestaande natuurgebieden en natuurwaarden in agrarisch gebied

INVENTARISATIE

Het meest nabij gelegen in het kader van de Wnb beschermd gebied, Natura 2000-gebied 'Drents-Friese Wold & Leggelderveld', sluit aan op het plangebied aan de westzijde en aan de overzijde van de weg aan de oostzijde. Deze delen zijn ook aangewezen als NNN-gebied. Aan de noordzijde grenst het plangebied eveneens aan NNN. Het dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen als 'Natuur buiten het NNN' is ruim 2 kilometer ten westen van het plangebied gelegen. Gronden die zijn aangewezen als weidevogelparel liggen op een afstand van circa 10 kilometer ten noorden van het plangebied.

Figuur 2 In groen de omgrenzing van het NNN. Bron: www.ruimtelijkeplannen.nl

Figuur 3 In paars de omgrenzing van Natura 2000. Bron: Kaarten & cijfers provincie Fryslân

TOETSING

Gezien de ligging buiten Natura 2000 en de aard van de ontwikkeling, zijn veel potentiële effecten op het Natura 2000-gebied op voorhand uit te sluiten.

Omdat het plangebied grenst aan een Natura 2000-gebied kunnen er in potentie wel effecten door externe werking optreden, zoals verstoring door licht, geluid en optische verstoring. Diverse aangevoelde broedvogels zijn gevoelig voor deze factoren. Verstoring door licht, geluid en optische verstoring vindt vooral plaats tijdens de aanlegfase. De aanlegfase vindt echter plaats buiten het broedseizoen (omdat dit ook in het kader van de soortenbescherming van de Wnb nodig is), waardoor een verstoring van broedvogels uitgesloten kan worden. Omdat de bouw van de woning plaatsvindt op een al bestaand erf, waar al de nodige activiteit aanwezig was en is, kunnen effecten door verstoring tijdens de gebruiksfase ook uitgesloten worden. De doelsoorten kamsalamander, grauwe klauwier en wespandief zijn daarnaast gevoelig voor mechanische verstoring. Deze verstoring wordt niet verwacht, doordat het omliggende Natura 2000 gebied niet significant extra betreden zal worden als

gevolg van de bouw van één enkele woning. Ander mechanische effecten binnen Natura 2000 - gebieden vinden niet plaats.

Over deze afstand kan echter in potentie wel sprake zijn van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000- gebieden. Daarom is een AERIUS-berekening gemaakt⁵. Hieruit blijkt dat er geen stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden zijn met een overschrijding van een projectbijdrage van meer dan 0,00 mol N/ha/jaar tijdens de aanlegfase. De berekening van de gebruiksfase genereert echter een rekenresultaat en een pdf-bestand waarin wordt geconstateerd dat de projectbijdrage leidt tot een stikstofdepositie van meer dan 0,00 mol N/ha/jaar in Natura 2000-gebied Drents-Friese Wold & Leggelderveld. Het betreft een maximale overschrijding van 0,02 mol N/ha/jaar in het stikstofgevoelige leefgebied 'Bos van arme zandgronden (Lg13)'. Het plan leidt tot een toename van stikstofdepositie op in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) beschermde stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. Daarom is voor dit project een vergunning van de Wnb nodig.

Gezien de ligging buiten het NNN, natuur buiten het NNN, weidevogelleefgebied en de aard van het plan, zijn geen negatieve effecten te verwachten op dergelijke gebieden. Het project is niet in strijd met de Verordening Romte Fryslân.

Conclusie

Voor een toetsing aan de soortenbescherming van de Wnb is, op basis van het uitgevoerde veldbezoek (d.d. 6 augustus 2020) en het raadplegen van bronnen, gelet op de aard van het plan, een voldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan.

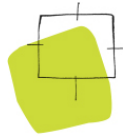
In verband met de soortbescherming van de Wnb is wel het nodig om bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Daarnaast wordt met het oog op vleermuizen geadviseerd om tijdens de aanleg- en gebruiksfase gebruik te maken van verlichting met gerichte lichtarmaturen die zo min mogelijk lichtuitstraling richting de omgeving veroorzaken.

Het plan leidt tot een toename van stikstofdepositie op in het kader van de Wnb beschermde stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. Daarom is voor dit project een vergunning van de Wnb nodig. Ook dienen effecten op Natura 2000-gebieden door verstoring tijdens de aanlegfase te worden voorkomen door te werken buiten het broedseizoen. In dat geval is geen sprake van negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen voor broedvogels.

---

⁵ BügelHajema adviseurs (2020) Berekening stikstofdepositie Canada 4 te Elsloo.

Ruimte voor de leefomgeving

Een nadere analyse van het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid is niet noodzakelijk. De ontwikkeling is op het punt van provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet in strijd met de Verordening Romte Fryslân.